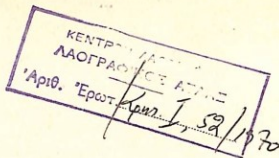

59
132

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Α'

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ,

12-15 Ιανουαρίου 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... *Χωρεΐ*...
(παλαιότερον ὄνομα: *Ἐλ. Κωνσταντ. Ἐπαρχίας*... *Κυδωνίας*
Νομοῦ... *Κανίων*... *Τ*...
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος... *Κωνσταντ. 8*
Αλευβεράνης... ἐπάγγελμα... *Διδάσκει*...
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Χωρεΐ*... *Κυδωνίας*...
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... *3*...
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Στυλιανὸς Καρανής*
τοῦ... *Δημητρίου*...
ἡλικία... *59*... γραμματικαὶ γνώσεις... *Στ' Δημοτ.*
... *Χωρεΐ*...
... *Κυδωνίας*...
β) *Διμήτριον*... *Κωστανός*... *τοῦ*... *Γεωργίου*...

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων; *Τὰ μαλ. περὶ χῆμα... ἔδα... ἡσ...*
διὰ βοσκήν... ἡ ὑπολοίπος... περὶ... διὰ βοσκὴν ποιμνίων
Ἐπὶ τῶν αὐτῶν χωριστὰ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα; .....
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας ("Ελλήνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ....
... *εἰς... τοὺς... κατὰ... τοῦ... Χωρεΐου*
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του; ... *Οὐ... Πατὴρ... διανέμει... τὴν... περιουσίαν... τοῦ... μετὰ... τῶν... τέκνων... τοῦ.*

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εις τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως, εις ἀμφοτέρας, δηλ., τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *οἱ... μακεδόνες... ασχολοῦνται... τὴν... γεωργίαν... καὶ... τὴν... κτηνοτροφίαν*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εις τὴν γεωργίαν ; *οἱ... τεχνῖται... ἐν... παρεργῳ... καὶ... εἰς... γεωργίαν...*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *οἱ... γαιοκτήμονες... ἐν... αὐτοῖς... διὰ... τοῦ... περιλή... χωρὶς... ἐν... ὁλόκληρον...*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακατόροι κλπ.)... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) ; ...

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάζαι ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; ...

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ...

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τρυ τὸ τοῦ ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνέυρεσιν ἐργασίας ; *οἱ... νέοι... ἐν... τῷ... τόπῳ... ἐν... εὐχαιρῶν... διὰ... συλλογῆν... ἐλαττωμέναι...*

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρამατευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; *οἱ... νέοι... παρεμύναν... ἐν... τῷ... χωρίῳ... ἀσχολοῦνται... μὲ... γεωργίαν... ἐργασίας...*

δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καύσιν: α) τῆς καλαμιάς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....

- α) ἔα ζωράφια... ἐλιπαίνοντο... με... ζωϊκὴν κ.ο.κ. (βοῶν, αἰγοπροβάτων).....
 β) με... καύσιν... τῶν... θάμνων.....

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ..... 1925 .....

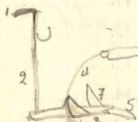
ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... Χρ. μ. β. μ. ο. α. κ. εἶται μόνον βι. δ. ρ. οῦν... ἄροτρον... μετασητηρικῶς.....

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατασκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Χρ. μ. β. μ. ο. α. κ. εἶται... οὐδὲ ἐν τῇ γῇ... (ἔξω... δίφτερο)... εἰς... ἀνώμαλα... ἐδάφη χρησ. τὸ δίφτερο... κατασκευάζονται... εἰς... βι. δ. ρ. οῦν... χαλῶν

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον μετὰ τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1. Χεῖραβή... β. τ. α. β. εἰ. 7. Φ. ε. ε. ρ. αἰ 10. ....
 2. Ο. χ. ε. μ. 5. ὄνι 8. ....
 3. Π. ο. δ. α. εἰ. 6. Γ. α. ν. ε. β. ο. ς 9. ....

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῇσει;) ... ἀπὸ... ἀρχῆς.
 3) Μηχανὴ θερισμοῦ ....

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....!

5) Μηχανή ἀλωνισμού .....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .....

Διαβάτες... χειρὶς... ματε... κα...
... δ... του... χ... ο... ..

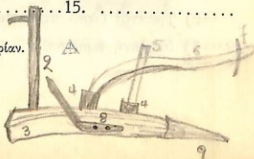
2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα; ἤτο δ... τὸ δ... 3 μ...
... διαφέρει... ἐπὶ τὰ παρούσια ἦσαν ...

3) Ἰχνογράφησατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. Χειρολαβὴ 6. ... 6. Χαλὰρι 11. ....
2. Ὁ χερμ 7. ... Καταμυδὶ 12. ....
3. Π. οὐδὰρι 8. ... Παρούσια 13. ....
4. Β... 9. ... 14. ....
5. Β... 10. ... 15. ....

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

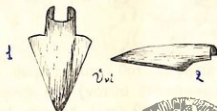

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησην).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Ὅ... ὕνι... τοῦ... ξυλίνου... ἀρότρου... ἐκ...
μίας... μορφῆς... διὰ... τὴν... ἀροτρίασιν... ὅλων
τῶν... εἰδῶν... τῶν... χωραφῶν... (σ. 1)...

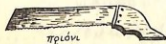
- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου... Π. λ. α. μ. κ. η. .

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου ; ξύλου

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

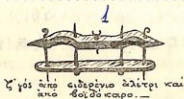
α). σκεπάρνι... β). πριόνι... γ). ἀρίδι... δ). ἀρνάρι
ε). ξυλοφάι... ς). ἀρνάρι...

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. .... βοεῖς .....

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; .... ὄνος .....

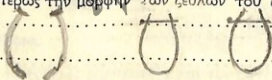
9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
..... Ναι .....

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.). Καὶ ἐξαρτήματα τοῦ ζυγοῦ εἰ-

να καὶ α) λοῦρα β) ζεύλες γ) ἐπανωζεύλια δ) λουριά ε) ὄνος στ) ἀνὰ ἄκρη ζ) ἀνὰ ἄκρη

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. ....

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρά, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). Ὁ κρίκος ἐκ ξύλου καὶ ἐκ σιδήρου καὶ ἐκ σχοινίου

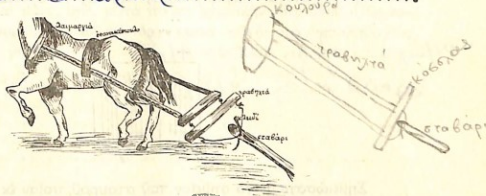
12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; .... 1945 .....

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τοῦ (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; .....

α) κουλλούρι β) λουριά γ) κόλπος

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
 τήν ὅποιαν φέρει τὸ ἄλογον, ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
 εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.

εἰς τὸν κουλούριον... εἰς αὐτὸν συνδέονται τὰ
 τραβηχτά... εἰς ἐνὶ ἐνέργειᾳ... ὁ κάσας... Αὐτο-
 λανθὼν τὰ ἄροτρον...

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον): 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
 τοῦ ἀγροῦ, ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα
 ἢ συγγένεια εἰς τὸν τόπον σας... εἰς τὸν ἀγρόν... εἰς τὸν
 ὅτι... ἀνδρῶν... γυναῖκες... καὶ οὐκ ἔστιν... ὡργωνε
 ... τοῦ... ἀγροῦ... τῶν...

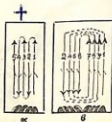
- β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
 τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, ἢ
 εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) εἰς τὸν ἀγρόν... ὁ... ζεύγνυται
 ὁ... ἀνδρῶν... εἰς τὸν ἀγρόν... εἰς τὸν ἀγρόν... εἰς τὸν ἀγρόν...
 τὰ... κουλούρι... εἰς τὸ... ὄχριν... εἰς τὰ... μέρατα
 τῶν βοδιῶν.
- 2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....
 εἰς τὸν ἀγρόν... εἰς τὸν ἀγρόν... εἰς τὸν ἀγρόν... εἰς τὸν ἀγρόν...
 εἰς τὸν ἀγρόν... εἰς τὸν ἀγρόν... εἰς τὸν ἀγρόν... εἰς τὸν ἀγρόν...
- 3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ
 ὄργωμα μετ' ὀφθαλμοῦ, τοῦ ὅποιον τὰ ἅκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
 τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
 ὁ... γεωργός... κατευθύνει... τὰ... ζευγμένα
 βοδία... μετ' ὀφθαλμοῦ... εἰς τὰ... μέρατα
 τῶν...

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Ὁργώνεται με ἀνοιγομένας αὐλακὰς
τὸ σχεδιάγραμμα (α)

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμες, σιαστές, μεσδράδες κ.λ.π.);

τὸ ὄργωμα ἐγένετο με δρόσες

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); με αὐλακιάν;

ἐχωρίζετο με αὐλακείαν

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον;

οὐκ εἶναι με μακροφύων

καὶ βίυ

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

τὸ ὄργωμα ἐγένετο μηχανικῶς

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. .... λε... ο... ρ... ε... ο... πε... ρ... π... κ... ε... ε...

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλοφυγία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *ὀργώματα... α) ἡ καλλοφυγία... β) ἡ διβόλιση...*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἂνωτέρω)

Зорна и Гиббс орфомача

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφειῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ-
νάπαιυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

1-2³ 644

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; καὶ πρῶτο βράχια καλλοῦργεῖται καὶ κατὰ τὸν Νοέμβριον θηορά.

- 5) Ποία εργαλεία ή σκεύη χρησιμοποιούνται: α) κατά την σποράν.
π.χ. τὸ διδάκιν εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ;.....

Χρησιμοποιείται το βολιούχι.....

- β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; .....

Καθαρίζονται... μὲ τὴν βέργα.

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); .....

Γίνεται... μὲ τὸ ὄργωμα ἢ ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

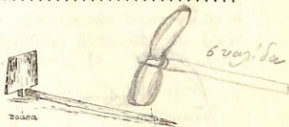
ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμός, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) . . . . .

α). ἡ βλαβὴ δα. β). ἡ τρώα γ). τὸ δινέρι

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι τοῦ ἐκτελοῦν

Ο. . . ζευγολάτης . . . βοηθεῖται . . . ὁ δὲ . . . τοῦ βλαβεία
 Β. . . ὁ σπόρος . . . τρώα . . . χωράφι . . . . .

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὁσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους. . . . .

Ο. . . ἡ σπορὰ . . . χωράφια . . . ἐκαλλιεργεῖται
 Β. . . ὁ σπόρος . . . τρώα . . . χωράφι . . . . .

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἀ. . . . .

Ο. . . ἡ τροφή . . . χωράφια . . . ἐκαλλιεργεῖται
 Β. . . ὁ σπόρος . . . τρώα . . . χωράφι . . . . .

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνουντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως. . . . .

Ο. . . ἡ σπορὰ . . . τρώα . . . χωράφι . . . . .

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

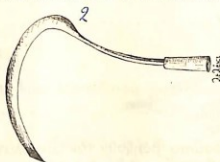
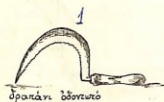
- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....

..... Μὲ τὸ δρεπάνι .....

..... (ὡς τὸ ν.η. λ.ε.θ. 2) .....

Ἐὰν ᾦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ ἱερίγραψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε .....

..... εἶναι ἐν χρήσει ἐνός ἑίδους δρεπάνι .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τὴν τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Δ.ε.ν. ὑ.α.α.ρε.χ.

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλῆς ἢ ὀδοντωτῆς; (Σχεδιάσατε αὐτήν) .....

..... ὁμαλῆ .....

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; .....

..... ὁ σιδηροῦς σκελετὸς .....

..... ὁ σιδηροῦς σκελετὸς .....

..... ὁ σιδηροῦς σκελετὸς .....

5) Ποῖος κατασκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *ὁ... ἑ.λ.μ.ρ.ο.υ.ρ.χ.ός.*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσης καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὁσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *ἔ.π.π. α.μ.β.μ... ε... χ.ε.μ.β.ε... ὁ... θε.ρ.ι.σ.μ.ός... δι.δ... τῶν... χ.ε.ρ.ῶν...*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Π.ε.ρ.λ.ο.ο.υ... 1.0-15 ε.μ...*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).....

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξιές, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *ὁ... ἡ... οἱ... οἱ... θε.ρ.ι.σ.τ.αὶ ἀποθ.ε.τ.ο.ῦν... ἐπὶ τοῦ ἐδάφους... τὰ δ.ρ.ά.γ.μ.α.τ.α.*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *ἀποθ.ε.τ.ο.ῦνται... πρὸς ὁμοῦ... 4-5... αἱ... κ.ε.φ.α.λ.αὶ... τῶν... σταχυῶν... διασ.τ.α.υ.ρ.ῶ.ν.ο.ν.τ.α.ι.*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κά-
 λούνται ἀγκαλιές. . . . . ἀγκυλίου . . . . .

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἡ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; . . . . .

Θερίζουν . . . αἱ . . . ἄνδρες . . . γυναῖκες . . .

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς) ; Ποῖα ἦτο ἡ αμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ονοματολογίαν) . . . . .

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; . . . . .

ὄχι

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .....

Συνήθως... ἄρχιζεν... ὁ... θερισμός... Δευτεῖραν
 ἢ... ἑπτάρην... οὐδέποτε... Τρίτην... ἢ Σάββατον.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. ....

Ἐτραγουδοῦσαν... Συνήθως... κρητικὴς
 μαντικὰ δεξιῶν... ἔρωτέ κρητο...
 ὠριμένα... ριζίκια... τραγούδια... (Αρχίματα ἀγριμά-
 κια μου, κόβει χεῖρ κόβει ἀγριμά...)

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

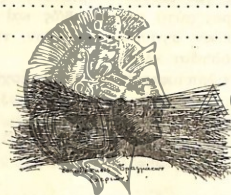
- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἑσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; Τὸ... δεμάτιασμα

ἔγένετο... ἀμέσως... ἐάν... ἦτο... ἔριμον, ἀλλὰ
 τὸ... ἄκταν... 1... ἡμέραν... πρὸς... ξήρανσιν

- 2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δερμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χειριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· με κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δερματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Οἱ ἰδιοκτεῖς ἔδενε τοὺς στάχους εἰς τὸν ἀγρὸν ὅν συνεχρία μετέφερον αὐτοὺς πρὸς ἀλώνια μακρὰ. τὸ δέσιμον ἐγένετο μὲ βοῦλα. ὁ μὲν τὰ ἴδια τὰ στάχυα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δερμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δερμάτια συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;.....
Τὰ δερμάτια συνεκentrώνοντο εἰς ἓνα μέρος τοῦ ἀγροῦ ὅν ἐν τῷ δύο φαρτία ἐτοποθετοῦντο ὅρδια.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

τὸ φύτευμα γίνεται πάλιν
μέσῃ τινι.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

Ἡ ἐξαγωγή τῶν γεωμήλων ἐγίνετο
μὲ σκαπίδα.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐθνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή πᾶν ζῶων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τρίφυλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

ΜΟΧΙ

- 2) Πότε ἐθνηθίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.).

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) .....

.....

.....

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλώνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

τὰ δεμάτια μετεφέροντο εἰς
τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν...

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σαρὸν ὡς ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; ...

ὅπου ἐτοποθετοῦντο ἐλέγχον δε-
μάτια. Δὲν ὑπάρχει τρόπος τοπο-
θετήσεως

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνάκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλώνι-
σμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι-
σμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον
χώρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἀλώνι; .....

ἀνέκαθεν ὑπῆρχε τὸ ἀλώνι
ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ ἐχέ-
νετο ἐν εὐθείᾳ τοῦ ἀλώνιου

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ
συνοικισμού, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς
ποῖαν θέσιν; ...

τὸ ἀλώνι κατασκευάζετο
ἔξω τοῦ χωρίου εἰς θάλασσαν
ἐν τῇ ἐκείνῃ καθεύδοντι τὴν γῆν.

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Ἰδιόκτης... χωρὶς... ἔχει... τὸ ἴδιόν του
ἀλώνι.....

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; .....

ἀρχὴς... Ἰουλίου... ἕως... 15... Αὐγούστου.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) Χωματὰ λωνα ὁ πετρά-

λωνο... κατασκευάζεται στρογγυλὰ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνο : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων)... κατ' ἀρχὰς... καθαρίζεται

τὸ ἀλώνι... γίνεται ἐνὰ χεῖμα
διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
ἀχύρων.....

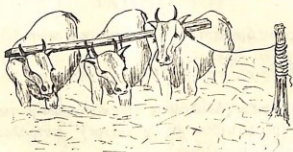
- 9) Ἡ ὥς ἂνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὀρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .....

Τὸ ἀλώνισμα γίνεται κατὰ τὰς
μεσημβρινὰς ὥρας.....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

μισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.

Ἄλωνα ἔχουσιν... δὲν ὑπάρχει... Κόβονται τὰ
δέματα... καὶ... εὐφρίσονται... τὰ στάχυα
ἐν τῷ... τοῦ ἀλώνιου...

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

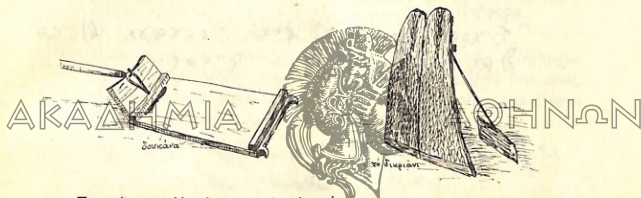
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθεῶς εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
νιου ξύλινος στῦλος, ὅσους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερός,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦν ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχονται γύρες», καλοῦται νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

ἔδινον το... καὶ... ὅς δια... τὸ ἕνα... με... τὰ ἄλλα
ἐπὶ... τὸν λαιμό... με... εὐφρί... δὲν... ἐλατύνει
Περιφέρων το... κυκλινῶς... ἐν τῷ... τῷ... ἀλῶ-
νιου... λαλὸν μὲν... ὅς... ἐν τῷ... ἀπὸ μου...

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλώνο-
στυλον με τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλώνιου. Τὰ ἀλώνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....
 Ἐλκυστικὰ... δὲν... ὑπάρχει... τὰ βόδια
 ἔδινον... μὲ... δουκὲς... (ἀλυσίδα)... ἐν
 δοκίμῳ.....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶ εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις τοῦ καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὁσπρία (κουκκία, ρεβίθια κ.ά.) ἤλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; ~~Ἐπεὶ μὲν ποιεῖται~~

δ... βωλόσυρος... ἀποτελεῖται ἀπὸ... δύο σανίδας
 συνδεδεμένας... καὶ ὠπλισμένας... εἰς... ἐν κάτω
 ἐπιφανείᾳ... ἐξ... ἀποσχίδων... σκληροῦ λίθου
 (ἀνύπια). τὰ βόδια... ἐφευρέματα... διὰ ζυγῶν
 ὄνων... τὸν βωλόσυρον... ἐλάνω... ἐν... σταχύων
 καὶ ἐμύνητο... τούτα. Μόνον τὰ θάλασσα
 ἤλωνίζοντο διὰ 21 - τῶν ποδῶν τῶν βοδιῶν.

- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;.....

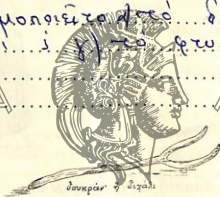
Ὁ ἀλωνισμός... ἀρχίζει... Περὶ πρὸν... εἰς
10^{ην} πρωΐνῃν... μ' ἐπελείωντε... εἰς 4^{ην}
ἀναχωρατικὴν.....

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποion, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): .....

Ἐκτεμεριμοποιεῖτο διὰ τὸ διχάλι... ὁ τοῦ
δουκράνι... ἡ γ) τοῦ δουκράνι.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

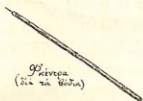
- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποion διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυν ;..... **Ναι**.....

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Μία... ὁμοειδή... ράβδος... μῆκος...
1,5 μ... ἔκτεμεριμοποιεῖτο διὰ τὸ κτύ...
πημα τῶν ζώων καλούμενη βέργα

- 15) Πώς λέγεται ή εργασία του άλωνίσματος ενός απλώματος, δηλ. ενός στρώματος σταχύων εντός του άλωνιού. (Έν Κρήτη καλείται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. απλώματα) σίτου, κριθής, βρώμης κλπ. ήλωνίζοντο καθ' ήμέραν .....

Ένα... αηλωμα σταχύων... υπομάζερο
ταΐσμα... 7-8 ταΐσματα... ήλωνίζοντο εν
ήμέραν.

- 16) Πώς λέγονται οί άλωνισθέντες στάχυες, προτού λιχνισθοῦν διά νά αποχωρισθοῦν τὰ άχυρα από τόν καρπόν ; (έν Κρήτη : μάλαμα)

..... μάλαμα .....

- 17) Ποιοι άλωνίζουν : ό ίδιος ό γεωργός με (δικά του ζώα ή ύπήρχον (ή ύπάρχουν άκόμη) ειδικοί άλωνιστοί (έν Αιτωλία : βαλμάδες, δηλ. τροπάνηδες, καλούμενοι άλωναράσι και άγωνιάτες), οί όποιοι είχαν βόδια ή άλογα και ανέλαμβανον τόν άλωνισμόν .....

Ο ίδιος ο γεωργός... άλωνίζει...
... τα άχυρα του .....

- 18) Πλήν του μέσου τούτου με ζώα και με άλωνιστικόν εργαλείον ύπήρχον παλαιότερον εις χρῆσιν άλλα μέσα χωρισμού του καρπού από τούς στάχυς· π.χ. τó κοπάνισμα αυτών με χονδρόν ξύλον (τόν κόπανον) ή με άλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω έν σελ. 26 εικόνα).

Πολλές φορές... οι γεωργοί... χρησιμοποιούσαν
... τα άχυρα... με... το... κόπανον .....

- 19) Ό κόπανος ούτος πώς έλέγετο· έκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μήκος και πάχος είχε και ποιον τó σχήμά του ; .....

... έλέγετο... κόπανος... και... έκανε... έιδιού
... σχήμα... και... μέγεθος .....

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχυῶν ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, πηραθέντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

ΘΙ. ἔρχου· ἐστὸ ποδοῦν τοῦ ἐνός τοῦ ἀν-
 ὡν τοῦ ἐνός τοῦ ἐδούου. τὸ καὶ ἀνίστα
 ἀνέβησεν μόνον εἰς τὸν χωρὶς μόν
 τῷ καρπῷ.

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

[illegible]

- 23) Πότε το πρώτον έγινε χρήσις αλυσιατικής μηχανής εις τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) .....

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

β'. Δίχνημα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα· (ἐν Αἰτωλίᾳ: λειῶμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην: θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνι, ἀλλαχοῦ: δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

Οι αγωνιζόμενοι σταχυεζ λείπονται μάλα μα
ναί σωρεύεται μὲ τὸ δένδριον. (σχ. 2).

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ὁ... σφυραι... ἔχει... σχῆμα...
ἐπίμνη... δὲν... ἐποθεῖται... εἰς...
... ἐπάνω... εἰς... τὸν... σωρόν...

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....)

Ὁ... λιχνισμός... γίνεται... μετὰ... φτυάρι...

- 3) Ποῖος λιχνῶ (ἀνεμίζει) ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Λιχνιστὴς... ὁ ἄνδρας... ἡ γυναῖκα...

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Ὁ... χονδρὰ... τεμάχια... ποὺ... μένου... λείπονται...
κόντυλα... ὁ καρπὸς... ἀποχωρίζεται... μετὰ...
... τῶν... ἀλώνισμα... διὰ... τῶν... ποδῶν... τῶν...
... ζώων...

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακά συν-
 ηθίζεται τοῦτο... *τα... ψω... δίνονται... μὲ... σταῖνι (ἀχυ-*

βίδιασμα...). *χωρίς... βελγύουρο... καὶ... καρπολυνέων.*
τα... καρπολώνεμα... γίνεται... ἐν... τοῖς... σιταρί...
μεϊδάρι... ἰ... βρώμη...

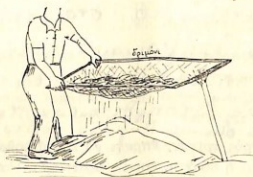
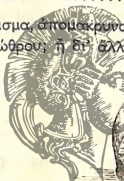
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμέναντα
 χονδρά τεμάχια τῶν σταχίων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;.....

Ο... χωρίς... τοῦ... καρποῦ... ἀπὸ... τὰ... χονδρά
τεμάχια... ἐν... σταχίων... γίνεται... μὲ... κόσκινον
μοῖ... βελγύουρο...

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κόσκι-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δормόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἡ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .κατ' .αρκετάς .εἰς

καὶ τὰς ἀλλὰς ἐλάσεις ἔχοντες, ῥαφίσαιτε αὐτὰς ἢ παραρτίσαιτε φιλωγραφίας
τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) κατ' ἀρχαίαν... ἐβαψαν
τὰ... τοῦδρα... σταχυὰ... μετὰ τὸν... καρπὸν... ἐν τῷ
βορίβτρει... παρέμειναν... εἰς αὐτὸν... τὸ τοῦδρα
μόνδυλον... τὸν... βουνοῦ... ἐμείνα... πρὸς ἑπτακοί
ἀπὸ... τὸν... βορίβτρε... ἐβαψαν... ἐπὶ τὸ... μέγε
θος... τὸ... βουνοῦ... παρέμεινε... καὶ οἱ
καρπὸς

- 7) "Οταν έτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν : Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ. Οὐκ ἔστιν ἄλλος ὁ τρόπος.

ὀρνίθι, φιδίον, ἐπακούσας δὲ καὶ προσκυνήσας καὶ ἀσπασίως
 τοῦ σωτοῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ· ὁ γεωργὸς ἔσθωρεν αὐτὸν ἐν
 στρωγυλῶν... σπυρ... ἐν... ἐν... ἐν... ἐν...
 τα... ὀρνίθι... ἐσθωρεν αὐτὸν... ἐν... ἐν... ἐν...
 γεωργῷ... ταπεινὸν... ἐν... ἐν... ἐν... ἐν...
 μέλαν... ἐν... ἐν... ἐν... ἐν... ἐν... ἐν...
 γὰρ... καὶ... ἐν... ἐν... ἐν... ἐν... ἐν... ἐν...

- 8) Ἄλλα ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

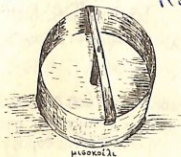
Όταν μετεφέρω στα σπίτι ο Πρωτος
 καρπος ε'στησαν οι στα μύλα του καρπου
 ε'φεναν το αυρι ε'φτασαν ενα κομμι
 ε.ι. μερατο ε'στα ποδων του το ε'ην βριση
 ε'το ε'φεναν οι σεις ο'κινε ποτος ε'φτασαν ε'

- γ'.1) Ποίαι όφειλái προς τρίτους έπρεπε να καταβληθούν εις είδος άρέσως εις τó άλώνι· π.χ. ή δεκάτη, κοινώς δεκάτισμα. Ποία ήτο ή συνήθεια. *Εύρηκεται το καζάνι*
 "Ηρχετο ό δεκατιστής εις τó άλώνι; Μé ποίον μέτρον (δοχείον) έγίνετο *το καζάνι*
 ή μέτρησις του σίτου, τής κριθής κλπ., διά τήν είπραξιν υπό του *ε' 22*
 δεκατιστού του «δεκάτου». (Σημειώσατε τó όνομα του μετρητού, τήν

χωρητικότητά του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

"Πορευτο... εἰς... μουναρια... ζῆδες... εἰς... τὸ
άλωνι... καὶ... ἐπαιρναν... 10%... τὰ ἐξυγι-
σαν... με... μανταρι... ἢ... μουζαίρι... σχεδόν
ποῦ ἔβαζε τὸ οὐάδε.

μίσκοιλε

κούπελοι

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερα μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) .....

.....
.....
.....
.....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ·
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) Οὐ... καρπὸς... ἀνηδμενεύετο... εἰς
τὰς... οἰκίας... εἰς... ἐδάμια... κατασκευασμέ-
να... μαβάνια... ἢ... σκευή...

.....
.....
.....

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρόν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ... *ὅ... ἄχρον... ἀσθενεῖ-*
το... ἐν... τὸν... ἀχρεῶνα...

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

κατὰ... τὴν... διάρκειαν... τοῦ... θερισμοῦ...
ἔχωρίζοντο... ὅ... καλύτερα... ἐπὶ... χυα...
διὰ... ἐκ... ἐν...

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς· ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον ἀκόπον καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀνάμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἐσπέρας 23 'Ιουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ 'Ιούδα), ἐσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

ἔχεται... Πάσχα... ἐκ... ὅ... 'Ιούδας.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

εἰς... τὴν... ἀρχὴν... ἐκ... ἐκ... ἐκ...
ἐκ... ἐκ... ἐκ... ἐκ... ἐκ...
ἐκ... ἐκ... ἐκ... ἐκ... ἐκ...

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος;...

Συνήθως τὰ παιδιὰ ἀνάπτουν τὴν
πυράν.....

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν; Ἄν ναι, ἀπὸ ποῖον μέρος;.....

Τὰ παιδιὰ συλλέγουν τὰ ξύλα
ἐκ τοῦ θάμνου.....

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Συμμεμερῶν τὰ κλαδιά με δε-

μαίει καὶ τὰ κλαύουν... αὐτὸ

καὶ τοὺς δένουν... φωτιά... φτιάχνουν

ἐκ τοῦ θάμνου... τὰς... φωτιά...

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, εὐχαιαὶ, ᾠδαί, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα.....

Ὅταν ἀναβῇ ἡ φωτιά ἔρχεται

ἡ εὐχαια... εὐχαια...

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ